

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, Zwolle; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Knizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr S. O. Lou, 's Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Dr A. Ringnald, Soerabaja; Dr J. C. Rullmann, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Broestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Aboonement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 1 Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentie: 25 ct. p. regel. — Loose nummers f0.15.

Tot nadere aankondiging is het adres van den Eindredacteur:
DUITSCH KAMPWEG 10, WOLFHEZEN.

INHOUD: Uit de Schrift, Vakantie-balans. (Pred. 9:10). — Kerkelijk Leven: Reorganisatie, geen Reformatie. III. Ook in Indië bezwaren. — Perschoonw. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

UIT DE SCHRIFT.

Vakantie-balans.

Alles, wat uw hand vindt om te doen, doe dat met uw macht; want er is geen werk, noch verzinning, noch wetenschap, noch wijsheid in het graf, daar gij heengaat.

Prediker 9:10.

Voor de meesien spoedt de vakantie ten einde of ligt reeds achter den rug.

Men maakt de balans op van zijn uitgaven. En weinigen zullen er zijn, die geen tegenvalers hebben te boeken.

Men zint op middelen om de schade in te halen. Toch zou het van geen hoogstaand leven getuigen indien bij het balans opmaken alleen aan het geldelijke werd gedacht.

In dat geval zou het materialisme u in zijn greep hebben.

Er zijn hoogere dingen, waarmee gij moet rekenen.

Vooraf dit: heeft de tijd van rust en ontspanning beantwoord aan zijn doel.

Het doel van die weken kan geen ander zijn, dan dat gij geestelijk en lichamelijk beter tot den arbeid, waartoe God u riep, zijt toegerust.

De Prediker vermaande: alles, wat uw hand vindt om te doen, doe dat met uw macht.

Alle krachten moet gij aan uw levenswerk geven.

En vakantie is dan alleen gerechtvaardigd, wanneer zij de verminderde reserve aan krachten weer aanvult.

Wanneer gij verkwikt en verrijkt u weder aan den arbeid schikt.

Wanneer gij te beter aan uw roeping beantwoorden kunt.

Toch zal menig een in onzen tijd, als hij ook daarover een balans opmaakt, op een tekort stuiten.

Is het niet dikwijls zóó, dat de vakantie-genieting zóóveel inspanning vraagt, dat men den eersten tijd juist minder bekwaam is tot den arbeid?

Dat de arbeidslust, in plaats van versterkt, achteruitgelopen is?

Dat men wat de hand moet lichten met zijn werk, om van zijn vakantie weer op adem te komen?

Dat men aan den werktijd moet ontwoekeren wat men kan, om lichaam en geest de nodige rust te geven?

Dat is ook een kwaad onder de zon.

Een groot kwaad zelfs.

Gij moogt daarover niet heenloopen.

Dat de vakantie-gelegenheid is vernutmd hebbe onze volle sympathie.

Maar ook hierin moet uitkomen, dat gij een christen zijt.

Dat gij uwszelfs niet zijt.

Dat ook uw tijd niet van u is.

Heel uw leven moet één schakel vormen.

Alles wat daarin is moet uitloopen op de verheerlijking Gods.

Ook in de vakantie hebt gij God te verheerlijken met lichaam en geest, welke Godes zijn.

Gij hebt te bedenken, wat God u voor de hand heeft gelegd om dat te doen.

Gij hebt te bedenken, dat er geen werk, noch verzinning, noch wetenschap, noch wijsheid is in het graf, daar gij heengaat.

Daarom: is uw vakantie-balans sluitend?

Zoo niet... den weg weet gij.

HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

Reorganisatie, geen reformatie.

III.

In deze artikelen wordt besproken het reorganisatie-rapport, ingediend bij de Synode der Ned. Herv. Kerk.

Zij hebben geen polemisch doel, maar dienen ter oriëntering van onze lezers.

En uit den naam van Commissie en Rapport, welke trouwen overeenkomst met de opdracht, en uit het „Inleidend woord” blijkt, dat aan de zoo noodige Reformatie der Ned. Herv. Kerk niet gedacht wordt. Reorganisatie en Reformatie verschillen breed.

De Dordtsche Kerkenorde wenscht de Commissie zelfs niet als leidraad. Welke bezwaren ook tegen het reglement van 1816 worden ingebracht, niet dit, dat de autonomie der plaatselijke kerken werd opgeheven. De grondstructuur oec van dit reorganisatieplan is het genootschap.

De belijdenis is volgens dit rapport niet akkoord van kerkelijke gemeenschap, maar slechts gemeenschappelijk getuigenis van de Kerk. De Commissie wil geen landing aan de geheele belijdenis, maar aan het centrum, aan „geest en hoofzaak” van de belijdenis, mits deze „geest en hoofzaak” worde omschreven.

Het artikel telert, dat het ernstigste bezwaar tegen het reglement van 1816 in het rapport zelfs niet wordt genoemd, n.l. dat het lijfrecht ingaat tegen Gods Woord. In deze voorgestelde reorganisatie werkt blijkbaar niet de drang om de Kerk in te richten overeenkomstig de instelling van Christus en de apostelen.

De eerste reden tot organisatie wordt ontbond aan een fictie... de fictie van de volkskerk.

Als tweede reden wordt opgegeven, dat de tegenwoordige organisatie vele misstanden en misverstanden heeft veroorzaakt. Het is echter de vraag, of deze bij verwerkliking van dit plan niet zouden verminderen.

De derde reden is het meest opportunistisch. De huidige organisatie biedt geen ruimte om het groote-stads-probleem, enz. op te lossen. Kon daarvoor echter niet met een geringe wijziging volstaan?

Veronderstelt men, dat men zich op ethische voornemens beroept, waar het gaat om de ontwikkeling van het klassieke Gereformeerde Kerkbegrip.

Over leetucht wordt slechts onder de grootste reserve gesproken. Niet afwijkingen van de leer, zelfs niet excessen, maar alleen ondermijnende excessen mogen bestreden. En dan wordt dit „bestrijden” nog zóó verzacht, dat men niet behoeft te vragen, wat er van die leetucht worden zal.

Het centrum van de belijdenis wordt gezocht in „de belijdenis van Jezus Christus, Gods eniggeboren Zoon, onzen Heer”. Zelfs de apostolische geloofsbelijdenis is dus als centrum nog te breed. Allerlei richtingen kunnen dan in de Herv. Kerk worden geduld. Misschien heeft de commissie zóó ten minste de modernisten te kunnen weren. Maar ook daarmee kon zij wel eens bedrogen uitkomen.

Na de verschijning van ons eerste artikel heeft het lid der Reorganisatie-Commissie, Dr J. Riemens, een ietwat alarmeerend ingezonden stuk in „De Nederlander” geplaatst.

Daarin werden ons eenige verwijten gedaan.

Mogen we die verwijten wat kalmer opnemen dan ze werden geschreven?

Liefst willen wij ze als een interruptie behandelen.

Daarbij blijven we echter onze oogen op ons doel richten, n.l. om onze lezers op de hoogte te brengen van wat er in de Hervormde Kerk op het oogenblik gaande is.

Van polemieken heb ik opzettelijk afgezien, omdat ik daarvan weinig vrucht verwacht.

Gezien de tegenwoordige verhoudingen kunnen de Gereformeerden weinig invloed op hun Hervormde broeders oefenen.

En wij beelden ons niet in, dat wij daarop een uitzondering maken.

Er zijn zelfs na de Doleantie tijden geweest, dat er meer — ik zeg niet: officieel — maar meer „Sympathie des Geistes” tusschen sommige groepen in de Nederl. Herv. Kerk en onze Gereformeerden was dan op het oogenblik.

Wij betreuren dit diep.

Wij hopen op betere tijden.

Wij willen zelfs op middelen zinnen om daarin zóoveel mogelijk verbetering te brengen.

Maar voor het heden hebben we met den feitelijken toestand te rekenen.

En wij zijn — gelijk we reeds eer uitspraken — van gevoelen, dat er voor een vruchtdragende polemieken meer contact behoort te zijn.

Dan — al ligt polemieken buiten onzen gezichtskring, zoo nemen we toch met belangstelling kennis van al wat van Hervormde zijde tegen onze artikelen wordt ingebracht.

En al behouden wij ons eenige vrijheid voor, daarop al of niet te antwoorden, zoo willen we als het tot eenig nut kan leiden, gaarne rekenschap geven.

Dr Riemens dan verwijt ons, dat wij uit „De Nederlander” citeeren en niet uit „de stukken zelf”.

Persoonlijk hebben we hem reeds geschreven, dat wij niet wisten, dat die stukken verkrijgbaar waren. Wij hebben hem dan ook om het adres gevraagd en ze daarop per omgaande besteld. Ons blad heeft steeds de gewoonte de bronnen zelf te raadplegen. Maar dan moeten we ook weten, dat die bronnen binnen ons bereik liggen. Wij lezen al de leidende organen van elke richting binnen de Ned. Herv. Kerk. In geen enkel daarvan was de verschijning van het Reorganisatie-rapport aangekondigd. We hebben ze er naarstig op nagezien. Wanneer er voor onze Synode belangrijke rapporten verschijnen en ze worden afzonderlijk verkrijgbaar gesteld, dan wordt dit op duidelijke wijze het publiek kund gedaan. Maar hier ontbrak elke publicatie. Waar nu „De Nederlander” een „overzicht” gaf, dat meer dan een bladzijde besloeg, verkeerden we in de meening, dat men daaruit althans wel een juist indruk zou kunnen krijgen. En waar „De Rotterdammer” en „De Gereformeerde Kerk” hetzelfde „overzicht” bevatten zonder vermelding, dat het uit „De Nederlander” was overgenomen, dachten we hier met een min of meer officieel communiqué te doen te hebben. Een bepaald onveiligen weg hebben we dus niet gekozen. Wij hebben ook nu nog in dat „overzicht” nog wel zóoveel vertrouwen, dat we op grond daarvan ons een algemeen oordeel durven veroorloven.

Gaarne bestudeeren we echter de details uit het rapport zelf. Mocht het blijken, dat eenige rektifikatie van nood is, dan zijn wij daartoe onmiddellijk bereid.

Echter blijkt uit het ingezonden stuk van Dr Riemens niet, dat wij, afgaande op het uittreksel in „De Nederlander”, ons in eenig opzicht aangaande de bedoeling van de Commissie tot Reorganisatie hebben vergist. Integendeel werden we in ons gevoelen versterkt.

Dr Riemens bevestigt het zelf, dat het rapport geen reformatie bedoelt. Daarvoor was de Commissie niet benoemd, zegt hij. Ook dit hebben we reeds opgemerkt. Hij acht dat gelukkig. Dat is natuurlijk een kwestie van beoordeling, maar heeft met een onjuiste opvatting van het rapport niets te maken. „Reeds hier gaapt een onoverkomelijke kloof tusschen de opvatting van den schrijver en de commissie tot reorganisatie”, zoo konstateert hij. „Kan best zijn, dat hij gelijk heeft, al spreken wij het „onoverkomelijk” liefst niet zoo gauw uit. Want dat er zignerszids een misvatting bestaat omtrent ons inzicht, blijkt wel uit deze passage: „Wij beelden ons niet in, dat wij zoo maar eens eventjes de „reformatie der kerk” kunnen „ter hand nemen”. Welnu, in dit opzicht althans is de kloof tusschen ons niet „onoverkomelijk”. Wij hebben ook met geen woord bevestigd, dat dit „zoo maar eens eventjes” kan gaan. De geschiedenis der kerk, ook van Afscheiding en Doleantie, heeft dat wel anders geleerd. Wij hebben zelfs betoogd, dat „reorganisatie” niet zoo maar eens eventjes zal lukken. Alleen, wat wij ook om onze broeders in de Ned. Herv. Kerk zoo graag hadden gewild, is, dat ze tenminste de eerste